

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 82.
Scrisorile referențiale nu se
primesc. — Mărunțurile nu se
trimet.

ABONATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la uz-
nătoarele Birouri de anuluri:
în Viena: M. Dukas, Emeric
Schalek, Rudolf Mose, A. Oppel
Nachfolger; Anton Oppel, J.
Lammer, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein. Brevet: în
București: Agenția Sava, Suc-
curșale de Romanis; în Ham-
burg: Karolyi & Liebmann.

Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o săptămână 6 or. și
30 or. timbru pentru o publi-
cație. Publicații mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sîn 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 1)

„Gazeta“ iese în mâ-care di.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 80: etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 4.—Anul LX.

Brașov, Duminică 5 (17) Ianuarie

1897.

Din cauza sfințelor sărbători numărul proxim
al „Gazetei“ va apăre Miercuri seara.

Baron și țeran.

După ce a mâncat și beut bine,
un baron plcă la vnat. El apucă
printre viile din apropierea moșiei
lui, și vednd un câne, îndată pune
pușca la ochi, ca să-l culce la p-
mânt. Un biet țeran, stăpânul câne-
lui, vednd acestă, îndată vine ina-
intea baronului și-l rógă să dea pace
cânelui său credincios. Baronul po-
runcesce „mojicului“ să se dea la o
parte, căci el vré să-și facă pofta
și să puce cânele. Bietul țeran, care
ținea foarte mult la cânele său, îl
rógă în genunchi să cruce viața cre-
dinciosului animal dîcnd: „Mai bine
impuşcă-mă pe mine, decât pe câ-
nele meu!“ Și baronul nici una, nici
două, pune pușca la ochi și tranc!
tranc! descarcă în pieptul nenoroci-
tului țeran amndouă țevile armei
sale.

Ar crede cineva, că lucrul acesta,
pe care-l povestim, se va fi petrecut
cel puțin c'un véc înainte, pe tim-
pul acela, când legea făcea deose-
bire între nobil și iobag, dintre cari
unul se părea merit să aibă toate
bunătățile lumii acesteia, ér celalalt
să pórte în spatele sale toate greută-
țile și necazurile ei.

Dér nu este așa.

Intemplantă, pe care am pove-
stit-o, s'a petrecut dîlele trecute, nu
departe de noi, în comitatul Sălăgiu-
lui, comuna Nășalău.

Eroul acestei îngrozitoare fapte
a fost baronul Banffy Janos, mare
proprietar în acestă comună și rudă
de-aprópe cu ministrul-președinte ac-
tual, ér jertfa baronescei îngâmfarî
și tiranii a fost țeranul Nagy Balint
din aceeași comună.

Ți-se urcă sângele în obraz când
auđi séu cetesci despre o faptă atât

de grozavă, și nu ne-a prins mira-
rea, când în scrisórea coresponden-
tului nostru, care ni-a făcut cunos-
cută acestă faptă, am cetit, că să-
tenii din comuna sus numită s'au
aprints așa de tare în contra baro-
nului fără inimă, încât erau gata să
sară cu toții, bărbați și femei, tineri
și bătrâni, și să spulbere de pe fața
pământului palatul tiranului baron
și pe locuitorii lui.

Va dîce însă cineva, că fapta
baronului Banffy Janos este un cas
isolat, că răspunderea îl privesce
numai pe el, făptuitorul, și că, decă
sălbătăcia l'a făcut să-și uite așa de
tare de sine și de datoria față cu
semenul său, de bună sémă își va
lua răsplată meritată.

Da, pôte să fiă așa, pôte că făptui-
torul va fi și pedepsit, dér cu toate aceste
nu ne putem opri de a nu ne aduce
aminte față cu revoltătorul cas de-
scris mai sus de îngâmfarea órbă,
de care sunt cuprinși încă și în dîua
de astăđi mulți dintre nemeșii noș-
tri, cari își inchipuesc, că sunt mai
mult ca muritorii de rënd și cari,
în genere, sunt de păreare, că omul
se începe numai dela baron. Ce e
mai jos, nici nu merită numele de
om și pôte fi tractat de-o potrivă
cu cânele nefericitului sătén din
Nășalău.

Și tirania acestor mici „impê-
rătuși“ cine are a-o suferi mai mult
ca țeranul român, acest „büdös“ și
„vad Oláh“, după cum le place a-l
numi încă și în dîua de astăđi acestor
domnișori!

Decă față cu un conațional de
ai săi s'a purtat astfel baronul cu
pricina, cum se va purta el și se-
menii lui față cu țeranii români?

Dér să lăsăm de-ocamdată răs-
punsul la acestă întrebare și să ne
ocupăm cu-o altă împrejurare, care
stă în strînsă legătură cu întempla-
rea arătată mai sus.

După cele întemplate la Năș-
falău ar crede cineva, că organele
siguranței publice, atot-puternicii
gendarmi, cari când aud vr'un strî-
găt de bucurie séu de intristare
românesc, séu când ved pe cineva
purtând colorile noastre naționale,
îndată sunt gata să lovescă, să
ferece în lanțuri și să inchidă,
fără deosebire de secs și etate, vor
fi fost și de astădată la fața lo-
cului și îndată vor fi dus pe tiranul
baron acolo, unde 'i-se cuvenea, și în
modul cum 'i-s'ar fi cuvenit.

Da, gendarmii au fost de față,
dér nu ca să aresteze pe baronul
criminal, ci ca să-l ocrotescă în po-
triva furiei poporului, care începuse
a trage clopotul bisericeii într-o dun-
gă și să-l ducă teafăr și nevătămat,
fără să i-se întemple cel mai mic
râu, în Clușiu. Aici, după cum ni-se
scrie, petrece și astăđi în deplină
libertate, în loc de-a fi ținut în a-
rest preventiv, unde să i-se dea pri-
legiu a se rēcori la cap și a vedé
fapta grozavă, de care s'a făcut vi-
novat.

Da, de-ar fi fost făptuitorul un
Român, fiă acesta îmbrăcat în su-
man și opincî, séu în palton și pa-
puoi, de bună sémă nu se întempla
astfel. Gendarmii erau și de astă-
dată la „înălțimea chiămării lor“.

Și ca să nu susținem un lucru
nedovedit, n'avem decât să amintim
casul, pe care ni-l împărtășesce co-
respondentul nostru din Sălăgiu în
aceeași scrisóre, în care ne face cu-
noscută isprava baronului maghiar,
cum adecă un Român, cu numele
Torma, lovind, în legitimă apărare,
pe trei frați unguri, cari îl ataca-
seră, și culcând pe unul din aceștia
la pământ, îndată a fost prins de
gendarmi și băgat în închisóre.

Cu drept cuvânt esclamă cores-
pondentul nostru la încheierea îm-
părtășirilor sale: „Étă măsura, cu

care se măsórá la noi justiția cu
unii față de ceilalți!“

Dér lucrurile aceste nu sunt
nouă. De mult acum se pôte folosi
față cu starea de lucruri, în care ne
afăm, vorba bătrânescă: „Cu unii
mumă și cu alții ciună!“

Casurile arătate mai sus sunt
numai o nouă dovadă.

Revistă politică.

„Reichswehr“ în contra triplei ali-
anțe. Mare svon a produs în cercu-
rile politice europene faptul, că Ța-
rul rusesc cu ocasiunea Anului nou
a numit ministru de esterne al Ru-
siei pe contele Mihail Muraviev, des-
pre care se dîce, că ar fi dușman
al Nemților și mare amic al Fran-
cesilor. Prilegiul acesta l'a folosit
fóia semioficială din Viena „Reichs-
wehr“, scriind un articol senzațional,
în care atacă foarte aspru apropierea
între Germania și Rusia, lovind mai
ales în Germania, despre care dîce,
că lucrază tot numai pentru ea și
de capul ei, ér pe aliații ei, adecă
pe Austria și pe Italia, e gata orî-
când a-i înșela și a-i trage pe sfóră.

Étă ce dîce între altele amin-
titul diar semi-oficios austriac:

A început să fiă lucru cunoscut de
tótă lumea, că Muraviev e mare dușman al
Germaniei. Nu fără cauză se grăbesc deoc
Germanii a-și arăta nemulțămirea lor și pe
cale semi-oficială. Germanii au cređut, că
chiar și în momentul din urmă, descope-
rind programul lui Muraviev, îl vor puté
face pe acesta imposibil însintea Țarului.
Planul însu nu li-a succés, Germania e si-
lită să recunoscă, că s'a păcălit... Decă
Germania trăesce cu cineva în bună pri-
etenă, ea se folosesc de prietenia acesta
pentru binele său; decă însă are să se pre-
gătescă în contra unor dușmani, numai
decât își aduce aminte de aliați. Acesta e
un lucru foarte practico, — dér se înțelege,
că nu pentru aliați.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

O vizită la ministru.

Din tragi-comediile vieței, de Stan Pățitul.

I.

Sunt pacinic cetățén, creștin
bun, om cu frica lui Dumnezeu....
dér din nenorocire funcționar. Pă-
rinții mei nu mi-au lăsat destulă
avere, ca să nu fiu atárnător de ni-
menea — vorba Némțului: Omul nu
pôte fi destul de prevăđător în ale-
gerea părinților săi, — și de aceea
am trebuit să mă fac un biet de
slușbaș, și încă slușbaș de cei mici,
care trebuie să fiă tot-déuna gata la
porunca mai marilor săi și să facă
nu numai ce vrea, ci din nenorocire
de multe, de foarte multe-orî, și ceea-
ce nu vrea.

Așa mai dîlele trecute îl aduc
pécatele pe nu știu ce ministru în
depărtatul nostru oraș.

Șetul meu — de astfel om de
omenie, numai cu frica 'n sîn și cu
ghiața 'n spate ca mulți din șefii
noștri, — șeful meu, dîce, nici una,

nici două, fără: „Domnilor, pe mâne
la cincî césuri după amiađi să fiți
gata, că avem să facem vizită la
ministru. Așa cer interesele institu-
tului nostru și ni s'ar lua în nume
de rêu, decă n'am fi și noi de față“.

De, ce să faci!... porunca-i po-
runcă, și decă ești mai mititel, tre-
buie să o ascuți.

„Și cum să ne prezentăm, dom-
nule șef?“ întreb eu îngrijat, ca pi-
lotul, a cărui corabie are multe spăr-
turi și nu prea îndrăsnescce a se
avénta cu ea la largul mării.

„Ei bine, nici atâta lucru nu
scii d-ta?... Cilindru, frac, mânuși
albe, ghete de lac sunt de rigóre“.

Cilindru, frac, mânuși albe,
ghete de lac!... dér de unde, d-le
șef, căci de!... „familia e cam mare
și renumerația mică... după buget“,
vorba nu știu cărui personagiu din
comediile lui Caragiali, răspund eu;
— ba adecă răspund numai vorbele
dintăiu, ér cele din urmă le gândesc
numai în mine, sciind că garderoba
mea nu prea suferă de îmbulzélă.

„Asta e tréba d-tale!“ răspunde

scurt și apésat iubitul meu șef...
„Decă nu le ai, împrumută-le dela
cine-va, și mâne la cincî să nu cum-
va să lipsescă care-va, că-i rêu!“...

Acum altă comedie! De unde
să capét eu cilindru, frac și atâtea
alte lucruri neapérat de lipsă, ca să
te poți presenta la ministru, mânca-
l'ar moliile de ministru, că numai
el mai lipsia!... Auđi tu colo: ci-
lindru, frac, mânuși albe, ghete de
lac... și numai 50 (đi: cincî-deci) fl.
v. a. pe lună, și pe lângă aceea ne-
vastă, o casă de copii, și ce este
mai afurisit, un car de datorii!

Dér ce să te scii face?... E po-
runcă, poruncă dela mai marele, și
trebuie implinită, că altfel rămâi in-
giner de poduri și șosele, și din rêu
se face mai rêu.

Așa-déră cilindru, frac etc. etc.
Dér de unde, de unde, pentru Dum-
neđeu?

Mă duc la prietinul Vlad. El e
neinsurat și are plată cu mult mai
mare ca mine. Din întemplantă îl gă-
sesc acasă.

„Amice, am fost colegi amên-

doi dela az-buche până la școlile
cele mari; știu că ții la mine; te
rog, ajută-mă, nu mă lăsa la necaz,
că-ți voi fi recunoscător întrégă
viața“.

„Dér ce e, ce s'a întemplat?...
Pentru Dumnezeu, spune mai cu-
rând!“ mă întrebă prietinul meu, în-
gâlbénind la față.

Se vede tréba, că prea-l luasem
cu zorul și-l speriasem pe bietul om.

„Știu, că tu ești tot-déuna pre-
gătit cu cele de lipsă, știu că ai o
garderobă din cele mai bogate; écă,
măne vine ministru și șeful ne-a po-
runcit să mergem cu el la vizită; fii
bun și-mi împrumută cilindrul tfeu...“.

„Asta ți-a fost tótă istoria?...
Numai cilindrul?“

„Ba și fracul“.

„Și fracul?“

„Ș'o părechia de mânuși albe,
decă se pôte“.

„Și mânuși albe?“

„Ba și nisce ghete de lac, de
cum-va mi s'ar potrivi“.

„Și ghete de lac?... Hm, hm,
hm!... Tóte ți le-aș puté da, de

Punem cazul, că Muraviev ar voi să ne ia și pe noi (Austriacii) în tovărășia ruso-francesă, fără ca însă prin această să se schimbe cât mai puțin situațiunea triplei alianțe. Oare n'a trebuit să ținem seamă de-o asemenea întâmplare? Oare a fost de neapărată trebuință, ca să lăsam toate în sarcina diplomației berlineze, pentru ca ea apoi să ne prostescă de cap, făcându-ne să ne mulțămim cu tot ce face ea?

O, ce rol sărăcoșos am ajuns noi să avem în tripla alianță. Pe Germania o recunoștem ca pe-o putere conducătoare, care pe noi ne poartă de nas. Decă astfel stă lucrul, apoi să facem și noi asemenea Germaniei. Ea a avut un pact neutral cu Rusia, nouă încă ne este iertată a încheia asemenea pact. Noi avem încă mai multă cauză de-a trăi în prietenia cu Rusia. Nu vedem adevărată stare a lucrurilor și nu băgam de seamă, că noi fără vre-o adevărată trebuință am împrumutat alianței noastre cu Germania un caracter, care nu corespunde de-ajuns coordinațiunii.

Articolul acesta al fôiei militare austriace a făcut mare surprindere în presa germană. „Berliner Tageblatt“ dice, că seü Goluchovsky nu reprezintă cu adevărată sinceritate amiciția între Germania și Austro-Ungaria și atunci apoi „trebuie sfărmat capul șerpelui, care calumniază sinceritatea politiceii sale“, seü că „Reichswehr“ reprezintă adevărată opinie și adevăratul mod de gândire al Austriacilor și locuitorilor din Ungaria, în care cas trebuie să se tragă consecențele, ce urmează din această stare a lucrului.

La totă întâmplarea, atacurile semi-oficiosului austriac vor contribui la sdruncinarea încrederii în Germania, seü cu alte cuvinte acel articol arată, că tripla alianță nu e tocmai așa de înțregă și sănătoasă, cum se pretinde.

Cine a scris în contra Ungurilor? Dilele trecute s'a publicat în diarul „Nord“ din Paris un articol foarte aspru în contra Ungurilor, care a fost reprodus și în „Gaz. Trans.“ Ungurii, veți bine, s'au supărat foarte, căci lor le place numai să facă nedreptăți altora, dăr nu să se și dea la lumină nedreptățile lor. O fôia ungară dice, că scriitorul aceluia articol din „Nord“ ar fi fost însuși d-l Flourens, fostul ministru de esterne al Franței. La asta d-l Flourens a răspuns, după cum spune „Magyarország“, printr'o sorisore adresată lui Pazmandy, din care scrisore reese, că nu d-l Flourens a scris acel articol, ci l'a scris d-l Dr. Podvolny, cunoscut publicist ceh, care locuiește în Paris și se ocupă mult cu cestiunea naționalităților din Ungaria, sbiciuind politica de maghiarizare și

nedreptățile unguresci. De-altmintearea nu mult hotăresce, că cine a scris, ci ce a scris. În articolul din „Nord“ s'au scris lucruri mari, prin cari se arăta, că Ungurii fac o politică cu două fețe, umblând să înșele acum pe unii, acum pe alții. Acestea sunt lucruri, pe cari Ungurii nu le-au putut da de minciună.

Pregătiri pentru espozitia din Paris. Pentru marea espozitiune, ce se va face în capitala Franței în anul 1900, se fac mari pregătiri de toate părțile. La espozitiă va lua parte și Germania. Tocmai fiind-că între Franța și Germania există cea mai mare dușmăniă, această din urmă voește să se prezente la espozitiă cât se poate mai impunător, așa ca industria germană să nu rămână de rușine. În cestiunea această Franța se poartă foarte cu multă delicateță față de Germania, tocmai precum se poartă un cavaler față cu dușmanul seü. Dăr și Germania, la rândul ei, se poartă asemenea. Dieta imperială, cum se vede, va vota cu multă plăcere milioanele, ce i se vor cere pentru participarea la espozitiă francesă.

O salutare „Gazetei“.

Ca răspuns la felicitarea, ce i-am adus'o în N-rul 282 al „Gazetei Transilvaniei“, venerabilul părinte Isaia Moldovan dela Chirileu, unul din cei mai vechi abonenti ai fôiei noastre, ne adresază următoarea scrisore plină de însuflețire națională:

„Gazetei Transilvaniei“

în Brașov.

Te salut mamă bună la finea anului al 50-lea ca abonat fără întrerupere!

Mă desfățez la adencă bătrânețe, că cu ajutorul Atotputernicului am putut percurge ast lung timp, în care pas de pas am esperiat, cum înanguratorii și conducătorii acestui valoros jurnal s'au nisuit cu abnegațiune de sine și cu mari jertfe să ajungă ținta ce și-au pus'o, de-a lucra din răspuțeri ca națiunea română să ajungă și ea cu drepturi și cu vadă înaintea națiunilor conlocuitoare.

De când am luat „Gazeta“ în mână și-o am cetit întâiu în seminar în Blașiu, m'am amoresat de ea cum se amoresază un june în idealul seü și o am cuprins nu de ideal, ci în realitate de mamă.

În anul 1837 eram în fisică la Blașiu, în 2 luni de zile, unde am avut profesor pe primul redactor al „Gazetei Trans.“ pe feroicul George Barițiu, care, după-ace, cu multe greutatei având a se lupta, a înangurat în seminarul din Blașiu teatru cu bină,

coartă și cele de lipsă pentru înaintarea culturii tineretului, cu regret s'a despărțit de noi discipulii seü, strămutându-și activitatea sa rodnică la Brașov.

După timpurile de atunci mititică, modestă, cu litere cirile, cu două colone, „Gazeta“ cu timp a crescut sub ochii lumii și ai națiunii românesci precum o vedem astăzi.

„Gazeta Transilvaniei“ din mică ce era, eșind numai odată pe săptămână, a ajuns mare și dîlnică, pentru-că redactorii ei n'au făcut ca acei diariști, despre cari un umorist scriea că micșorează fôia și le creșce burta lor.

Decă însă Gazeta noastră cu toate jertfele aduse de redactorii ei în timp de șese-dececi de ani totuși se mai luptă și azi cu multe neajunsuri care e cauza?

Cauza e *primo loco* ingrătuținea noastră. „Gazeta“ mamă bună, iubitore până la estreme și noi fi ingrați, eță totul!

„Gazeta Transilvaniei“ e acum la bătrânețe mai întinerită, mai energică și mai zelosă ca ori și când. Ni-se umple inima de curaj și de speranță când vedem cum actualul al treilea conducător al acestei fôii naționale cu-o îndoită energiă aieptându-se asupra piedecilor, ce le vede că-i stau în cale, dă năvală, sigur fiind că le va învinge, căci, rărindu-se ostașii combatanți în linia primă, le va urma recerva, cu care puteri unite continuând lupta, ne va succede cu ajutorul lui Dumnezeu să ne eluțăm drepturile, ce se cuvin națiunii române.

La lucru fraților! Să înmulțim contingentul, că vrășmașii noștri, deși se țin, nu sunt siguri, că ore-când ne vor vedea plecându-ne capul pe butuc. Ei această o ved, o simțese, dăr se razimă pe devisa: „Audaces fortuna juvat, pigros deserit“, merg înainte orbesce.

Eu imi aduc aminte că prin anii 1852—53, când asupritorii noștri — emigranți pe la națiunile culte ale Europei la care aflară credemțent, că ei ar fi asupriții, — întinseră nisece fire revoluționare și nisece proiecte, ca într'o noapte Bartolomeică să ne repue totă inteligenta ce o aveam, era tot mai interesant a ave „Gazeta“ apărătoreă noastră.

Eram așa de lipsit de multe-ori încât nu aveam l crucer disponibil și trebuia să inoesc prenumărarea și făceam cum puteam, dăr nu mă lăsam să nu-o am în casa mea.

Er Dumneșeu mi-a ajutat. Căci eu am considerat „Gazeta“ și „Fôia pentru minte, inimă și literatură“ ca un complex al istoriei noastre naționale române; ce și este în adevăr.

Când cine-va și-ar lua osteneța, reșfoid „Gazeta“ dela începutul ei, și însemnând toate peripețiile, prin care a trecut națiunea română până în prezent, istoria ar fi completă.

Acestea înșirându-le provooc și totodată rog pe toți frații Preoți, Docenti și inteligență, — dintre cari mulți sunt în stare mai favorabilă de cum eram eu mai în tinerețe, fiind și veduțit — să dăm unul fiesce-care concursul bine-venit și datorit apărătorei noastre „Gazeta“, care ne-a lăptat, crescut și ni-a condus interesele noastre naționale, purtând o luptă aprôpe desperată cu puținul contingent, luptă pentru distrugerea veleităților adversarilor noștri.

Sperez, ba mai sunt convins, că barami în ora a 11-a cei cari din vre-o pricină seü altă au rămas cum-va indiferenți față de cauza noastră națională și de învingerea noastră asupra adversarului, se vor trezi din letargiă și-și vor da sucursul cuvenit.

Eu am purtat „Gazeta“ 50 de ani, am mai avut și alte foi, precum „Concordia“, „Gura Satului“, „Preotul român“, „Fôia școlastică și bisericească“, „Unirea“, am cetit „Dreptatea“, „Tribuna“, și mai de mult Archivul fericitului Cipariu și alte multe.

Că mă rog sunt jurnale speculative, sunt jurnale, care lucră pentru interesul propriu privat, și decă nu bagi bine sama și nu pricepi tendința lor, te pomenesci că ce ai căutat nu afi într'însele.

La „Gazeta“ acestea lipsesc. Ea a avut și are și astăzi scopul mareț ce l'a urmărit dela început. A stărui să se ridice națiunea română la nivelul națiunilor celor mai civilizate și libertatea deplină egală cu celelalte națiuni conlocuitoare, acesta îi este scopul, pe care sigur îl va ajunge, decă fi națiunii cu spontaneitate și abnegațiune se vor rezolva a da tot concursul pentru realizarea lui.

Ascultați poetul Mureșianu ce dice:

De fulgere să pară, de trăsnet și pucioasă
Ori-care s'ar retrage din gloriosul loc
Când patria seü muma cu inima doioasă
Va cere ca să treacă prin sabie și foc.

Noi cești bătrâni am trecut prin focul revoluțiunii 1848—49, au încurs horde asupra noastră, am lăsat casă, avere, frați, surori, părinți, prunci și soții și am căutat să scăpăm ce am putut, ca după trecerea povoiului érași să revenim de vom trăi, de nou a începe, de nou a clădi. Au trecut și suntem vii!

Aceste sacrificii se cer până ajungî la țintă. Așa au luptat strămoșii și părinții noștri; așa suntem datorți și noi să adaugăm o petricică cât de mică unul fiăcare la mărețul edificiu național.

Acastă se ne fiă devisa, așa să lucrăm împreună și ne vom eluța înși-ne libertatea, documentând că suntem strănepoți ai viguroșilor marilor Romani, strămoșilor noștri.

Așa să fiă!

Chirileu, în ajunul născerei Domnului nostru Isus Christos 1896.

Isaia Moldovanu,
preot român.

cumva și s'ar potrivi, numai lucrul dracului!... și eu trebuie să merg mâne la ministru la vizită“.

„Și tu?“

„Și“.

N'am mai dis nimica, ci am eșit afară, dând naibei pe toți amicii, cari tot-deuna spun, că te-ar ajuta bucuros, și tocmai atunci nu te pot ajuta, când în adevăr ai lipsă de ajutor. Cu asemenea gândiri pesimiste mă depărta delo amicul meu și mă îndreptai spre casă. Pe drum nu vedeam alt-ceva, decă numai cilindre, fracuri, mănuși albe și ghete de lac.

Intr'un târziu ajung la modesta mea locuință și intru în casă de tot supărat.

„Ce e, bărbate, de ce ești așa plioștit; par'că și-s'au inecat corăbiile?“ mă întrebă iubita consortă (căci așa se dice acuma; „nevastă“ nu mai e la modă). La moment mă impresură și iubitul rest al mult iubitei mele familii, compus din nu mai puțin decă 5 (di: cincî) băiețași, și 6 (di: șese) copilițe.

„Lăsați-mă n pace, nu mă mai

necăjiți și voi!“ fú răspunsul meu în acele clipite de adencă îngrijire, și îndată întreaga mult iubită familie se depărta de lângă mine, în tocmai cum se împrăștie căteii seü pisicile (iertăți-mi prosaica asemănare), când servitorea ese din casă cu coșul de gunoiu, în loc de ôla cu rămășițe dela prând.

Neprețuita-mi jumătate însă nu mă părăsi așa de ușor, ci nerăbdătoare de a sci, ce muncesce sufletul meu, ei atât de scump și de drag, nu mă lăsa în pace, până când nu-i spusei toate din fir în păr.

„Și așa, nevastă“, incheiai eu, uitându-mi cu totul de moda cu „consortă“; „sunt în cea mai mare incurcătură. Pe mâne trebuie să am neapărat cilindru, frac, mănuși albe și toate celelalte sarsamuri ale etichetei“.

„Ei, bărbățele dragă, nu trebuie să-ți perdi cumpătul așa de iute. Dumnezeu nu te va lăsa nici pe tine, cum n'a lăsat pe cei trei coconți să arză în cuptorul din Vavilon și pe Daniil în grôpa leilor. Tote

se vor găsi cu puțină bătaie de cap“.

Acum mă convinsei, cât de înțelepțese a lucrat Ziditorul, când l'a lipsit pe neajutoratul Adam de o costă și dintr'ênsa a făcut pe Eva, strămoșa moșelor... ba nu!... nevestelor noastre. Totodată cu acest prilej m'am încredințat, că Săftica mea n'a stat de gēba pe băncile școlii la dascălul Lache, ci în adevăr a învățat ceva, dovadă cei trei coconți și Daniil, de care eu unul de mult, foarte de mult, uitasem, în tocmai ca de multe din datoriile mele.

Decă de!... coconți și Daniil în sus, coconți și Daniil în jos, dăr cilindru, frac, etc. etc. de unde, căci ori cum mă gândesc și mă resgândesc, tot în zadar!

„Am aflat!“ strigă în cele din urmă soția mea cu însuflețire, ca pētrunsă de o tainică descoperire dumneșească, și acest „am aflat!“ rēsună în urechile mele cu mai multă dulcēță ca odinioră renumitul „εὐρηκα!“ al nemuritorului Archimede.

„Ei acum să te ved, Săftico

scump ânger al inimei mele; spune mai iute, ce-ai aflat!“ o întrebai eu plin de nerăbdare.

„Mănușile sunt gata!“ rēsponse neprețuita consortă cu același aer triumfător ca și mai nainte.

Deși mănușile nu erau lucrul cel mai de frunte, totuși de-o camdată era destul și atăta.

„Și de unde mănuși, suflete?“

„Ia gâci de unde?... Hai?... Nu gâcesci... Mănușile tale de ginere!“

„Mănușile mele de ginere!... și un trecut de 18 ani îl vedui defilând pe dinaintea ochilor mei, plin nu atât de rose, cât mai mult de lēgâne, de moșe, de băieți și băiete, de răbdări prăjite și urechi lungite... ba să nu minț!... ici-colea și câte-o rosă, și încă din cele mai frumoșe.“

Și nici una, nici două, nevasta și cotrobăiesce, ea scie pe unde, și nu peste mult iat-o cu o părechia-de mănuși, nu-i vorbă, mai mult galbene decă albe, decă e de!... tocmai bine; acum paremi-se galbenul e la modă.

Imi venia să le sărut, gândi-n-

SCIRILE ȚILEI.

— 4 (16) Ianuarie.

Escelența Sa Metropolitul Miron Romanul, la felicitarea de anul nou, ce i s'a adresat din partea gremiului consistorial și a altor fruntași români din Sibiu, prin graiul Ilustrității Sale D-iei arhimandrit și vicar Il. Pușcariu, a dat următorul răspuns:

„Stimați Domni și frați!

„In timp de iarnă nu prea putem conta la zile senine; vânturile reci, frigul, ghiata, gerul, nu sunt elemente de viață. Domniile Văstre v'ați adunat aicea astăzi, la începutul anului nou, cu inimă caldă, ca încălzindu-mă, să-mi faceți mai suferibilă atmosfera de iarnă, ale căreia apăsări le simțim noi cu toții, dăr cred, că nimeni mai mult decât eu însuși-mi.

„Vă mulțămesc pentru căldura, ce mi-o aduceți, carea pentru mine este într'adevăr binefăcătoare. Și acum încălzit de inimile Domniilor Văstre, pot să dau un eșor mai liber gândurilor mele, care purced din o meditare asupra experienței, că în lume toate sunt supuse schimbării. După o iarnă grea, amărâtoare, are să vină primăvara deșteptării și a speranțelor, apoi vera de muncă și a sudorilor, în urmă toamna rodurilor și a mulțămirii.

„Căți și cum vom petrece toate acestea, stă în voia bunului Dumnezeu; noi însă avem să fim pregătiți pentru ori și ce eventualitate. Fiți dăr — vă rog — și de acum înainte tari și statornici în convingeri și în propunerile bune; rămâneți strinși în legăturile, care și până acum ne-au întrunit și întărit; faceți-vă împreună cu mine datorința, punând totuși umăr la umăr; apoi de aci încolo eventualitățile, care nu depind dela noi, să le lăsăm — cum și se cuvine — în grija bunului Dumnezeu, care, sunt conștii, că nu ne va părăsi pe cât timp vom fi și noi buni și conștii de misiunea noastră. Dumnezeu să vă binecuvinteze!”

Cât costă matriculele de stat? Ministrul unghuresc de interne Perczel a făcut în ședința de altăieri a dietei o dare de seamă asupra cheltuielilor, ce s'au făcut în primul an cu matriculele de stat. Cu totul matriculele au costat pe stat 817,000 fl., er pe comune 540,000 fl. Așa-dără în primul an matriculele de stat au costat aproape un milion și jumătate fl., er aceste cheltuieli vor trebui să se surce și mai mult, deore-ce continuu trebuie să se înființeze noue oficii matriculare, căci cele de până acum nu sunt de-ajuns. Etă o risipă de bani, ce nu era lipsă a se face, decât matriculele s'ar fi lăsat și mai departe în mâna preoților! Dăr li-au trebuit maghiarizatorilor matricule de stat, pentru ca să pōtă maghiarisa numele copiilor noștri. Comedia acēsta, ca multe altele, au s'o plătescă acum contribuabilii ca bani scumpi.

Numiri de canonic în capitulul gr. cat. al Gherlei. Majestatea Sa a numit pe protopopul din Ciocman Ioan Ilici canonic cancelar, er pe preotul și protopopul onorar Ioan Ivașcu din Sigetul Marmăției l'a numit canonic prebendat, — ambi în capitulul gr. cat. dela Gherla.

Relațiunile dela universitatea din Pesta. O fōiă unghurescă se e-primă despre relațiunile, ce demnesc la universitatea din capitală unghară, în chipul următor: „Fără îndoială, germenele proletarietului spiritual, care se desvōltă tot mai mult la noi, trebuie căutat în sistemul nenorocit al universităților noastre. Universitatea, care mai 'nainte era privită ca ultima trēptă, care conduce la templul științei, acum nu e alt-ceva decât un prag pentru tērgul vieții. Un proletariat umple sălile universității, — decât în genere se pōte vorbi de săli pline, — în privința studiului s'a stabilit un fel de convențiune immorală între profesori și studenți, parada a luat locul studiului serios. Nu numai zidurile universității noastre s'au învechit, ci și spiritul, ce domnesce într'ēnsa este cuprins de slăbiciunea bătrânețelor. Cei mai mulți dintre profesorii universitari privesc universitatea numai ca o antișambă a vieții politice, cei mai mulți dintre studenți o consideră ca o necesitate neplăcută pentru asigurarea materială a viitorului. Nu se învață nici oāt negru sub unghia mai mult, decât trebuie neapărat pentru examen. Planul de examinare este strict, dăr rău întomit; profesorii trăiesc în cērtă continuă unii cu alții. Cērtă acēsta, căreia i se dă numele eufemistic de „Luptă între sistemele științifice“, stinge și ultima scānteie de inspirațiune, care mai licăresce în pieptul tinerimei pentru știință.“ — Și la un astfel de institut „trebuie“ să-și facă creșterea tinerimea noastră; acesta este focul-rotul de știință unghuresc!... În adevăr „Alma mater!”

Dar pentru biserică. Ni-se scrie: Subscrisul în numele meu și al membrilor comitetului parohial gr. or. din comuna *Alparea* pe acēstă cale aducem la cunoștință publică, că zelosul și de tot bun creștinul *Atalan Paul* a badei și soția sa *Cocuban Maria*, au cumpărat pe sēma bisericēi noastre un *Antimis* și o sântă *Evangelie* din propriilor avere. Bunul Dumnezeu să le înmulțescă denarul, ce l'au adus pe altarul Domnului, insușit și înmit. *Alparea*, la anul nou 1897: *Nicolau Tomas*, paroh gr. or.

Ciuma. De câte-va luni în India pustiesce ciuma, căreia au cădūt victimă până acum mai multe mii de omeni. Din Bombay au fugit de frica ciumei peste 300,000 de omeni. În părțile de cātră apus ale Indiei și încă în diferite părți ale Asiei a izbucnit și cōlera, care ia întinderi tot mai mari. E temere, nu cum-va coră-

biile și pelegrinii mohamedani să aducă bōla din Arabia și în Europa. Guvernele diferitelor țări europere au și luat mēsurile de apărare. Guvernul din Londra a oprit pe supușii săi Mohamedani din Africa de-a face în anul acesta pelerinajul la Meca. Consiliul sanitar din Viena încă s'a ocupat săptămāna acēsta cu noul pericol, ce amenință omenimea hotărind să cōra dela guvern, ca să oprēsoă a se aduce la noi din Asia ori-ce soiū de obiecte pentru rufăria, ca de exemplu bumbac etc., er pelerinajul la Meca din partea Mohamedanilor din Bosnia și Herțegovina să-l oprēsoă. Pericolul amenință Europa mai mult de cātră Turcia, deore-ce consiliul sanitar din Constantinopol nu cutēză să oprēsoă pelerinajul în India. Pe multe corābii, care ducău pelegrini, s'au ivit semnele ciumei. O telegramă mai nouă din Bombay spune, că într'o singură ții s'au bolnăvit acolo 3394 persoane, dintre care 235 au murit. Negoțul a încetat cu totul. Omenii fug care încātrău. Nimenea nu voiesce să înmormēnteze cadavrele, care zao pe ulițe.

Cununie. D-l *Augustin Măndrușiu* teol. abs. și d-ra *Regina Szabo* se vor cunună la 4 Februarie n. c. în biserica română gr. cat. din Arghișat. — Dorim fericeire tinerei părechii!

Aplicarea invențiunii lui Röntgen. Deputatul german *Vollmar* avea să suferă grozav din cauza unei rāni căpătate în războiul germano-francez din 1870—71, care rānă în timpul din urmă se deschisese din nou. El a fost cercetat cu ajutorul rașelor lui Röntgen și în cōpse, care-l durea, s'au observat mai multe corpuri străine între care și un glonț turtit, tocmai lângă rana, care se deschisese din nou.

Dar pentru școlarii sēraci. Din Rēșnov primim spre publicare următoarea mulțămită: D-nii *Papp István* și fiu proprietarii fabricii de postav din loc, ni-au trimes și de astă-dată de sērbătorile Nacerii Domnului 12 metri postav spre distribuire între școlarii sēraci. Subscrisa Direcțiune școlară vine deci și pe acēstă cale a mulțămii d-lor dăruiitori pentru acēstă faptă nobilă. Rēșnov, 2 (14) Ian. 1897: *Direcțiunea școlară.*

Impușcături de tunuri sub apă. Din Anglia sosesc știrile despre o încercare fōrte interesantă, care în cazul unui război pe mare pōte avē un rol fōrte însemnat și de mare folos. Anume la portul *Portsmouth* în timpul refluxului (scăderii) mării a fost slobodit la fundul apei un tun încărcat, greu de 110 fontē, întorcându-l cu țeva spre a corabia vechiă, ce se afla de-asupra apei. Când a sosit fluxul (creșterea) mării tunul a fost descărcat cu ajutorul unui curent electric. Efectul a fost grozav. Glonțul a găvrit pāreții cei groși de stejar ai corăbiei, a sfărâmat toate in-

cheiăturile de fier și a eșit prin celala pārete, așa că corabia, umplēndu-se de apă, numai decāt s'a soufundat.

În amintirea lui Schubert. Societatea filarmonică din loc, va aranja, după-cum ni-se face cunoscut, Sāmbătă în 30/13 l. c. când se împlinesce 100 de ani dela născerea lui Schubert, o serbare musicală în amintirea acestui mare compozitor. Cu acēstă ocaziune orchestra societății va eșcuta trei compozitii de Schubert și afară de aceea va contribui la serbare Reuniunea germană de cāntări din loc și d-sōra *Iulia Giesel*. Atragem atențiunea tuturor iubitorilor de muzică asupra acestei mult promițetore produțiunii,

Un monstru. Se scrie din Arad, că soția unui măestru de-acolo născu țilele aceste un copil-monstru. Copilul avea un cap fōrte mare și cu pēr lung, în față avea trei guri și între aceste trei nasuri; trei ochi aprōpe unul de altul și trei urechi; patru picioare și patru mâni. La degatele dela picioare avea nisce unghii de tot lungi. Sermana femeii se spāria de mōrte, când vēqu monstrul. După 5 ore monstrul muri.

Concert. Muzica militară va concerta mâne, Duminecō, în 17 c. la vila *Kertsch*. Începutul la 6 ore sēra. Intrarea 20 cr. Ōspeții sunt serviți cu mēncări și beuturi bune.

Contra tusei, răgușelei, flegmei subscrisul recomandă ca medicament cu cel mai bun efect bombōnele de *voronică* ale lui *Rēthy*, care vindecă iute sus numitele bōle. Prețul unei cutii 30 cr.; 5 cutii 1 fl. 50 cr. Trimite franco: *Rēthy Bela* farmacist în *Bekes-Ciaba*.

Mișcarea populațiunii române din Brașov în anul 1896: Născuți 293 (de seos bărbătesc 177, de seos feminin 116); Mōrți: 259, (de seos bărbătesc 131, de seos feminin 130). Cununii au fost în total 59.

După parohii: În parohia *Sf. Adormiri din Cetatea Brașovului* au fost: Născuți 7, mōrți 8, cununii 3. Acēstă parohie constă din 112 familii; suflete 413.

În parohia *Sf. Nicolae din Prund:* Născuți 113, (de seos bărbătesc 79, de seos feminin 34); Mōrți: 112 (de seos bărbătesc 56, de seos feminin 56); Cununii 18 părechii.

În parohia *Sf. Treimi de pe Tocile:* Născuți 81 (de seos bărbătesc 44, de seos feminin 37); Mōrți: 62 (de seos bărbătesc 29, de seos feminin 33). Cununii 18 părechii.

În parohia *Sf. Adormiri din Brașovul-vechi:* Născuți 92, (de seos bărbătesc 50, de seos feminin 42); Mōrți: 79 (de seos bărbătesc 42, de seos feminin 37); Cununii 20 părechii.

du-mē cu duiōșie la clipitele fericite, în care le-am pus în mână pentru prima oră, și de bună sēma așa fi luat în brațe și așa fi și sărutat pe scumpa, pe neîntrecuta mea Sāftică, decât broscuții de băieți nu s'ar fi adunat ērāși din tōte părțile rōtă Imprejurul nostru.

Vă să dīcā, de mânăși așa fi fost căpuit. Acum mai rămēnea să mē îngrijesc de celelalte lucruri trebuincioșe. Față cu un început atāt de favorabil, desnădejduirea mea de până acum începū a mē mai părăsi, căci așa e omul: când are un ou în casă, își și vede curtea plină de găini!

Așa-dără istoria cu cei trei cocoi din Vavilon se pōte repeta și acum, și chiar începuse să se repeteze; decât de!... până acum aveam numai mânăși, și sciți cāte mai trebuiau încă: cilindru, frac, papuci de lac.

Dăr vorba nevastii: bun e Dumnezeu!

Și ș'acuma tot nevasta mai istētă. Ași dīce „cu minte“, dăr asta

nu se pōte, de-ōreice însuși Apostolul dīce, că „bărbatul să fiā cap muierii“, și mintea este în cap, prin urmare bărbatul trebuie să fiā tot-dēuna mai cu minte.

„Scii ce, bărbate?“ începū din nou scumpa mea jumētate.

„Sciu, decât mi-i spune, Sāftico“, răspunsei cu totul convins și pătruns de înalta ei înțelepciune.

„Vecinul nostru, băcanul, par'că avea mai de mult un cilindru; du-te și veđi, pōte că-l mai ține, și nu cred să nu ții-l împrumute.“

„Bravo, Sāftico, ești neprețuită! Mē duc, acum îndată mē și duc la Hagi Vasile, să-i cer cilindru“. Și deși era cam târziu, căci însērase de vre-un cēs și mai bine, o și luai spre vecinu.

„Ce 'ntēmplare te-aduce pe la noi, vecine dragă?“ mē întrebă cu mirare Hagiul, vēđēndu-mē întrând la el așa de târziu. Tocmai se sculase dela masă și acum ședea pe jumētate culcat pe canapea, sugēnd cu sete din ciubucul lui cu imamea de chihlimbar. — „Ar trebui să fa-

cem semn cu toporul în prag, de când n'am mai avut norocirea să te vedem la casa noastră.“

Primirea acēsta prietinēscă imi dete curajul, și 'ndată și spusei tōtă istoria cu cilindru.

„Parisērul, hai?... Mi-am și uitat de când nu l'am mai pus în cap, că prea-ți face capul mare și trebuie să te feresci de tōte pragurile... Hei, Zoito, Zoito, ia caută nițel parisēru āla, că-i trebuie vecinului!“

Cocōna Zoita îndată se și ivi din bucătărie și vēđēndu-mē, imi dete „bună sēra“.

„Are noroc vecinu“, vorbi cu bunătate cocōna Zoita; „tocmai în țilele din urmă, vēđēnd că nu mai porți „urloiu“, cum îi dīceai dumnea-ta, aveam de gând să pui o clocă să clocēscă în el. Noroc c'a venit vecinul mai de vreme, de n'am apucat să așed clocă și ouēle.“

Și cât ai bate în pālmi, eram și cu cilindru. Nu era tocmai la modă, nu-i vorbă, căci imi da peste urechi, de mare ce-mi era, și bașca

de asta era un pic cam jerpelit... dăr ce avea a face!

Întorcēndu-mē acasă, Sāftica l'periā frumos, îi puse câte-va bucăți de hārtiā sub căpușalā, până mi-l potrivī după mārimea capului și acum aveam cilindru ca tōte cilindrele.

Așa-dără douē la mână: Mânăși albe (adecă cam galbene) și cilindru (*alias* parisēr); acum imi mai trebuia frac și papuci de lac.

Ne mai gândim noi, ne mai șocotim, și acum eu veni mai întâiu la o idee, spre salvarea secului puternic, secului cu minte și cu judecată, după cum spune la Apostol.

„Ōre croitorul nostru, căruia-i facem atāta alișveris pe sēma familiei nōstre bogate în număr, — deși conturile lui nu prea au norocirea a fi provēdute cu frumōsa vorbă de încheiere „saldat“, — n'ar avē atāta bunăvōintă, atāta omenie, să-mi împrumute pentru ocazia de mâne un frac, fiā și ceva mai vechiū, și ceva mai eșit din modă, numai frac să fiā?“

„Cēroă, și vei afla; bate și ții-se

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Ianuarie 1897 st. v.

s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	8 franci
pe șase luni	4 "

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Pastorală episcopului Popea.

Din pastorală, pe care Prea Sfinția Sa părintele Episcop Nicolae Popea dela Caransebeș a adresat-o cu ocaziunea s-lor sărbători credincioșilor din eparchia sa, reproducem următoarea parte, care vorbește despre smerenia, blândete, îndelunga răbdare și îngăduință, ca condițiile principale ale păcii:

Smerenia, iubitorilor, s'eu dreapta prețuire de sine, este unul din cele mai puternice mijloace pentru susținerea păcii în societate. De nu ar lipsi ea de atâtea ori dintre oameni, chiar și dintre cei mai credincioși și evlavioși, multe sfedri, multe neînțelegeri și multe desbinări s'ar pute încunungiura și în chipul acestor multe lucruri bune s'ar pute aduce la îndeplinire. Căci se nu ne întrebăm ore, de unde vin cele mai multe sfedri și neînțelegeri între oameni? Au nu din mândrie, s'eu fuduliă, s'eu sumeție, s'eu îngâmfare, s'eu mărire deșartă?

Ba da, iubitorilor, dela mândrie, căci această cauză tot lucrurile cele dintâi, totdeauna și pretutindenea tot numai în frunte se imbulzesc, ca fariseii din Evanghelie. Dela mândrie, d'ic, care ține, că ea și numai ea singură are toate scîmbele din lume, că toate, câte le spune sunt adevărate, ca cădute din ceri, și nici-odată nu greșesc,

ci totdeauna spune numai adevărul! Dela mândrie, care așteptă, ca toate capetele să i-se plece și toate inimile să i-se închine, și nu poate suferi lângă sine și alte lumini aprinse. Dela mândrie, în sfârșit, care în ființă e tot una cu lăcomia și cu egoismul s'eu iubirea numai de sine, care se îngrijesc numai pentru sine fără privire la binele altora.

Să luptăm deci, iubitorilor, în contra acestei mândrii, care e cel mai primejdios dușman al păcii. Și vom lupta prin smerenia cu succes, dacă vom socoti că toate câte le avem noi, dela Dumnezeu le avem, și că lesne le putem perde, ca și când nu le-am fi avut. „Ce ai, se d'ice, ce nu ai luat, și deoă ai luat, ce te fălesc, ca și când nu ai fi luat“. Să socotim mai încolo, că și alții încă sunt înzestrați dela Dumnezeu cu daruri, poate în măsură și mai mare decât noi, unii într-o privință, alții în alta. Să nu uităm în sfârșit, că orî și care poate să greșescă, căci ce suntem noi, cu toate ce avem, ce știm și putem, decât o nimica, față cu atotputernicia și atotștiința lui Dumnezeu? Astfel de ar eugeta cei îngâmfăți, multe diu greutățile și nenorocirile, ce ne apasă, nu s'ar întâmpla și ar fi pace în lume.

Din smerenie, iubitorilor, se nasc blândetele. Acestea nefind grabnice la mânia, nu se infuriază și nu se turbură îndată pentru ori și ce lucru neplăcut și nici nu prigonesc cu sabie și foc pe cei ce altfel eugetă; ele cu sânge rece sciu măsura ce e drept și nedrept, precum și rățoacile altora. Omul blând, avînd în vedere pacea, caută mai vîrtos prin luminare și învățatură să câștige pe cei rățoaci, decât, ca prin o purtare aspră și desprețuitoare să-i întărite și îndărătuiească și mai mult. Blândetele în sfârșit sunt în stare să desarme și pe cei mai rățoaci și mînoși oameni de răința și mânia lor și să-i aducă la imblînzire.

D'ic, unde e smerenia și blândetele la un loc, acolo și răbdarea încă se află de față. Răbdarea înțeleptă mai bine așteptă, decât ca prin o pășire grabnică să strice totul, bine scind, că „graba strică treaba“. Ea mai bine suferă și pe cel mai slab s'eu mai iute la fire, decât să răsplătescă răul cu rău, și nu se lenevesc a căuta și alege chiar și în pleavă grăunțele cele sănătoase de grâu.

Și în sfârșit, unde această răbdare împreună cu blândetele și cu smerenia se află de față, acolo scopul cel bun e ajuns, de sine ese la iveală, adică: „îngăduind unul altuia cu dragoste“, cum d'ice apostolul Pavel. Acolo legătura păcii e încheiată și uniunea Duhului desăvîșită în inimile credincioșilor.

Iată, iubitorilor, aceștia sunt cei patru străjeri puternici ai păcii. Unde aceștia sunt la locul lor, acolo nici-odată nu vor pute străbate certele, nu dușmăniile, nu desbi-

nările primejdioase între frați, ci pururea va domni pacea, pacea cea dumnezească întemeiată pe dragoste, care e fundamentul tuturor lucrurilor bune, tuturor învățăturilor noastre creștinesc.

Cestiunea cooperativelor bucovinene.

— Din Bucovina, Ianuarie 1897.

E lucru cunoscut, că cooperativelor s'eu preoților noștri de ajutor le merge de tot rău în privința stărei materiale. Case de locuit n'au, sesii n'au, salariul lor e mic, asemenea cu cel al unui diurnist; din veniturile pentru funcții împlinite de densii cu multă muncă și ostenelă capătă ei a treia parte dela parochii lor; pe lângă această mai sunt adese-ori molestați de creditorii lor, dați în judecată prin advocații cei fără de milă, și acestea toate se fac numai și numai din cauza sărăciei lor insuportabile.

Nu întîlnesc nici prin orașe, nici prin sate cooperatori, cari să nu se plîngă asupra miserabilelor referințe, în cari trăesc, și asupra tratării neomenesci și barbare, ce o întîmpină la parochii lor. E destul să amintesc aici numai un cas spre documentarea celor d'ice: părintele paroch Procopovic din Berhomet a avut peste patru-șapte de cooperatori! Acest număr de preoți, ce s'au pîrîndat pe la acest paroch, e un argument destul de puternic despre purtarea draconică a unor parochi față de cooperativii lor.

Parochul cu sesia, parochul cu casă parochială, parochul cu salariu mai mare, parochul e toate, er cooperativul ce-i?... un sclav — un hargat al celui dintâi și mai mult nimic! o unelță orbă în mîna lui. Unde-l trimite, acolo trebuie să mîrgă, îi poruncesc să scrie în birou și să predice și el trebuie să scrie și să predice, îl încordă și el singur rămîne neîncordat. Ce s'orte tristă și năgri! ce ironie! ce batjocură! ce mai pașalic turcesc există pe la noi!

Băieți de părinți cinstiți, cari au studiat jumătate din viața lor prin școli — zile și nopți întregi — se ajungă de batjocura altora!... De aceea și devin cooperativii adese-ori desperați, fiind la îndoelă ori de mai există în realitate oreș-care dreptate pe lume și blăstîmîndu-și ora, în care s'a născut. Parcă advocații și dirigătorii civili de ori-ce coloare au mai multe studii decât preoții noștri și cu toate acestea lor le merge frunte de bine, atât de bine, încât ei în închipuirea lor nici nu vrîu să scie de preoți, așa că aceștia trebuie mai întîi să se închine lor nu numai ziua, ci chiar și noaptea prin întunec. Las' că prin această se arată tot-odată și nivelul culturii morale, la care au ajuns o s'eu din ei. Ș'apoi, stînd treburile așa, se mai lucre ei mîna în mîna pentru binele poporului!...

Cauza nefericirii preoților celor tineri este, după cum se vede, de multe feluri, eră în cele mai multe casuri sunt motorii nevoei lor unii din domni parochi, cari nefind accesibili pentru idei mai moderne, îi imping, așa d'icînd, mai că cu scop în torentul Seylle și al Charibdei, pe o s'eu mai că pentru tot-deuna, pentru întregă viața lor. Parochii s'eu o s'eu din ei sunt asemenea unei pietri. De g'eba privesc cu ochi rugători la p'etra rece, că ea nu te pricepe.

E adevărat, că parochii au moștenit în partea cea mai mare caracterul lor dur și dela unii din mitropoliții Bucovinei. Așa, bunăoară era Eughenie Hacman un om iute, despotice, nu numai față de preoți, ci și față de parochienii săi diecesani. Așa se istorisesc, că mergînd odată o domnișoră — în ziua de Paști, fiind ea în biserică — ca să ia naforă, s'a împedecat de treptele din biserică și era cât p'aci să pice; atunci Hacman, care da naforă, o apostrofă cu cuvinte aspre d'icînd: ce nu iai s'eu „te svenea!“... Copila e eșit palidă ca c'era din biserică... (despre E. Hacman mai veđi și „Gazeta Bucovinei“ Nr. 51).

Tot așa Silvestru Morar-Andrievici, în clipele sale de mînia, numia pe diaconii săi în mijlocul unui public numeros „boi“, ba până și pe unii din dignitarii mai înalți bisericesci îi intitula ast-fel, spre rușinea lor cea mai mare. De multe-ori mergînd preoți de își mai tineri în afaceri parochiale la consistor, era întrebă de mitropolit, nu în biroul s'eu, ci într-o odaie de alături, înaintea c'odașilor consistoriali, nu odată cu cuvinte brusce: la ce-ai venit, ce cauți? ce? ce vrîi? nu se poate, ești afară, obrasnicule! etc. și ast-fel răspundîndu-i scurt, într'un mod poruncitor, îl lăsa pe bietul preot înlemuit și de rușinea celor de față, și trecea în biroul s'eu... Ast-fel preotul respectiv — se înțelege, că de tot indignat — p'arăsia rezidența rușinat, nesfătuit, bătut ca cu leuca, împins ca pe alta lume, suduind, blăstîmînd și trimițînd 177 de draci peste p'orta reședinței, așa că deoă s'ar arăta în adevăr acei încornurați pe acolo, până și prepoziții seminarului ar tremura de densii, cu totă puterea și hegemonia, ce o au ei asupra seminaristilor.

Afară de aceea, deoă prinde consistorul odată ură asupra unui preot, atunci aceea ură e sistematică și apoi în casuri de acestea poate să fiă respectivul preot și arhimandrit, el nu mai devine consilier consistorial, ori nu mai poate îmbrățișa un post mai înalt ierarhic cât e lumea, fiă el ori și cât de bun naționalist... și această se chiamă iubire evanghelică!... Nu vorbesc de Repta, căci Repta a devenit abia nu de mult membru al Consistorului și apoi el nici n'a stricat nimereia nimica.

Deci de multe-ori se calcă și sfînta scriptură în picioare, căci etă ce d'ice ea: acesta este cuvînt adevărat: de poftesc

va deschide!“ mă încuragiă și acum neprețuita mea Săftică, dînd nouă doveđi despre profundele-i cunoscințe teologice-filosofice, rezultate ale rodnicilor învățăturii semănate odinioară de fericitul intru pomenire dascălul Lache.

Imi luaiu deci p'elăria din cuiu și b'eu de după ușa și tunde-o spre prăvălia croitorului meu „de curte“.

D'ic bine-a d'is, cine-a d'is, că nu-i în toate zilele Pașci. Umblînd eu de colo până colo, însérase cum se cade, și când ajunsei la croitor, era prea tîrziu. Inchisese. De locuit nu sciam unde locuesce, și se umblu noaptea, întrebînd de el, par'că nu-mi venia la socotelă. Mă întorsei deci spre casă, mai răcorit puțin în iluziunile, ce mi le făcusem; și ca să nu-mi perd curagiul de tot, la întorcere intrai nișel și la „Butoiul de aur“, ca să-mi mai întăresc p'ardalnică de inimă cu un p'ăhărel două de vin.

Când pusei din nou piciorul pe pragul locuinței mele, băieții dormiau duși, er nevasta, — pardon!...

consorta — mă aștepta plină de nerăbdare.

„Ei, aduci fracul?“

— „Aduc pe dr“... (nu doctor).

„Și nu l'ai putut îndupleca pe Forfescu să-ți împrumute o sdrîntă de haină pentru două trei c'esuri?“

— „Nu că nu l'am putut îndupleca“, — începui eu cu adevărată elocință (Intrasem d'ora și eu câte-va clipite la vestitul „Butoiu de aur“)

— „ci iată cum și iată cum“... și începui să-i spuiau pațania cu croitorul.

„Mă miram să faci și tu vre-o ispravă!“... esclamă, zîmbind cu bunătațe, iubita mea Săftică, și apoi după o mică pauză, uitîndu-se la mine cu un fel de veselă șiretenie muerescă, mă întrebă: „Da mie ce mi-ai da, deoă ți-ași fi găsit lucrul celălalt, care-ți mai trebuie?“

— Care, sufletele?“

„Papucii de lac“.

La auđul acestor cuvinte în adevăr rămăsei cu gura căscată.

„Da cum ai putut tu iscodi papucii de lac acum pe s'era?... I-ai cerut dela cine-va?“

— „Ba nu“.

„I-ai avut unde-va de mai 'naintea?“

— „Nu“.

„Ei apoi de unde și până unde?“

— „Nu i am avut, nu-i am, d'ic de bună s'eu mi voiă avé“... Astfel imi răspunse buna mea consorta, luînd din nou tonul profetic, ce-o prindea așa de bine.

„Cum se pricep parimia asta, ingerășule?“

— „Lucrul cel mai ușor de i-uteles!... Dimineta, când vei eși, nu uita să intri la papucarul Calapod, să cumperi o sticlă cu lac cu 20, 30 cr. și papucii 's gata“.

Ei, apoi să mai d'ic la Apostol: Mueri, supuneți-v'eu bărbatilor!...

În stima, respectul, adorarea mea nemărginită, ce o simți dintr'odată față cu neprețuita, neîntrecuta, neajunsa mea nevestică, nu mă răbdă inima de a nu o strînge în brațe și a depune pe buzele ei o caldă sărutare, în tocmai ca în frumoșii ani ai tineretii.

În fine după atâtea emoțiuni

mă culcai, și obosit de drumurile cele multe, ce le făcusem, adormii îndată ca un bușten.

În somn avui un vis foarte ciudat. Mi se părea, că sunt pe stradă și strada era plină de oameni. Capul mi-era ap'eat grozav de „paris'erul“ lui Hagi Vasile și picioarele-mi scipeau mai habitir ca penele p'ăunului, încălțate fiind cu nisce papuci de lac uriași. În mîni aveam mînușile cele galbene, eră pe trup, mirare, de trei-ori mirare!... un frac elegant, nou de noiță. D'ic un cusur tot avea și fracul asta. Avea o c'odă așa de lungă, încât se t'ara după mine cale de 10 coți. Il auđiam, cum t'arșăesc după mine, măturînd stradele nu prea îngrijitului nostru oraș. D'ic după-ce intraiu în mulțime, mai mișcă-te, deoă poți!... Cinci, șese jupănese, respectabile în privința desvoltării corporale, călcaseră pe c'odele nefericitului meu vestmînt. Dau eu să scap de pedeca această supărăciōsă, mă mișc, mă sv'ercolesc, imi pun toate puterile, d'ic pace să mă mai pot urni din loc. În cele din

Reuniunea femeilor române din *Blasiu* invită la balul, ce-l va aranja în 23 Ianuarie n. 1897 în sala dela „Hotel Univers”. Inceputul la 8 ore sêra. Venitul curat e destinat în favorul Reuniunii. Bilete de intrare, à 1 fl. de persoană și 2 fl. de familie, se pot procura în ziua balului dela 8—12 ore a. m. și dela 3—6 ore p. m. la „Reuniunea de Consum”, èr sêra la cassă.

Tinerimea română din *Bran* invită la petrecerea împreună cu dans, ce se va aranja Marți, în 7 Ianuarie st. v. 1897, în sala Hotelului „Buceciu”. Inceputul la 7 ore sêra precis. Intrarea se lasă la bunăvoien. public. Venitul curat în favorul Reuniunii femeilor. Ofertele maritimose se vor chita în public.

Poiana-Sărată, 31 Dec. v. 1886.

O frumoasă producțiune teatrală împreună cu dans a aranjat inteligența română din Poiana-Sărată, comit. Treiscanelor. E o comună izolată această, aruncată într'unul din punctele extreme ale Transilvaniei, unde foarte puține legături are cu frații Români din celelalte părți ale țerei noastre. Cu toate astea, bravul popor al acestor comune și-a păstrat foarte curat simțul și caracterul național, ceea ce îi servește spre onoare și mândria.

Petrecerea a fost aranjată de d-l învătător *David Popp*. Nu avem, decât să-i aducem laudele noastre pentru zelul și viul interes, ce l'a arătat cu această ocaziune. Tote punctele programului s'au executat cu precizie, storcând aplauzele numerosului public.

Cu foarte frumos talent dramatic s'a predat piesa „Pêtra din casă”. Fia-care persoană și-a priceput pe deplin rolul său. Rolul D-rului Franz l'a predat D-l *David Popp* cu așa succes, încât n'a lăsat nimic de dorit. Același lucru putem dice și despre soția d-sale, D-na *Eufrosina Popp*, reprezentând pe *Zamfirăta*. Rolul *Marghiolitei* l'a predat D-ra *Mariți Popp* cu atâta dibăciă și eleganță în gesturi, încât a pus publicul în uimire. Pe scenă părea că vedea o artistă și nu o simplă diletantă.

Ce să dicem despre rolul D-rei *Emilia Popp*? D-sa a reprezentat pe țigăncușa *Iona*, un rol aprôpe neînsemnat, pe care însă l'a scuit face important prin măestria D-sale. Succesul cel mai mare, după D-șora *Mariți Popp*, l'a avut dânsa. Să fi fost printre spectatori la producțiune și din nêmul lui *Faraon*, s'ar fi umflat încă pe atâta din pene, vechend răsărită din cortul lor o țigăncușă atât de frumoasă.

Gratulațiile noastre și celorlalți diletanți, ca D-lor: *N. Ciobanu*, *C. Matei* și *Vlej*, pentru succesul lor.

Ași mai dice ceva despre un *Domn plouat*, dèr fiind-că D-sa s'a simțit mai bine într'un colț al salei, decât pe scenă, tac!

Minor.

POVEȚE.

Limpețirea vinului în butoie. Scoți mai întâiu din butoiu ca o vedră de vin, după care: *dacă vinul este alb:* iai 250 grame de cleiu de pesce, pe care după ce îl fărâmițesci bine, îl topesci în puțină apă caldă și apoi îl amesteci în 2 litruri vin alb; torni acest amestec pe vrană în vas și bagi tot-odată o neua despiciată și amesteci tare; după acesta umpli la loc vasul cu vinul scos, astupi și lași să se odihnescă 2—3 zile — *Dacă vinul este roșiu*, iai 10—12 albușuri de ouș prôspete, pe care le bați bine în 2 litruri de spirt, și torni acest amestec în vas, urmând mai departe ca pentru vinul alb. Măsura e dată pentru un vas de 100 decaltri.

Impermeabilitatea dopurilor este o condiție esențială pentru păstrarea vinurilor în butelii. Pentru această, amesteci 2 părți de cêră curată cu 1 parte grăsimi de bou lichidă; arunci dopurile de două-ori într'insa, urcându-le apoi pe o tablă de fier pusă pe foc, pe care ele se aședă cu capêtul gros în jos.

Hârtie parfumată. Se imoie de câte-va ori o cêlă de hârtie sugătoare în esență de lemn de santal, care după ce se usucă se pune printre cêlele și plicurile ce avem de parfumat, ca să stee câțva timp. Parfumul cêlelor și plicurilor va dura mai mulți ani.

MULTE ȘI DE TOATE.

Un glob uriaș.

Pe sêma expoziției universale, ce se va aranja la Paris în an. 1900, vestitul geograf *E. Reclus* a plănuit un glob pământesc uriaș, care va stôrce admirația lumii întregi. Globul în cestiune va avea o periferie de 100 metri și un diametru de peste 33 m. așa, că înălțimea se va covârși pe a unui palat cu deuce caturi (rinduri). Pe suprafața se vor reproduce în relief și în totă exactitatea posibilă văi și munți, șesuri și platouri, riuri și mări. Indicate vor fi chiar și înălțimile de numai 600—800 m. Impresia asupra privitorilor va fi grandioasă și unică în felul său. Fundcă interesul științific nu va ajunge spre a momi și atrage publicul de rënd, înălțurii globului e plănuit un al doilea glob mai mic, pe care vor fi reprezentate regiunile lumii în forma unei diorame cu tipuri de ale locuitorilor. O galerie spirală

de preste un metru de largă va conduce în jurul globului lăuntric, având destinația să mijlocescă călătoria în jurul pământului în timp de 80 de minute. Globul „mic” va adăposti teatre orientale, cafenele, sate africane și alte minunății de interes geografic.

Cum de Februarie are numai 28 de zile.

La vechii Români Februarie era cea din urmă lună a anului, èr Martie cea dintăiu. Astfel se explică numirile românesce a celor din urmă 4 luni, proprii anului nostru. După cãlindarul introdus de Iuliu Cesar, lunile aveau să fiă alternativ de câte 31 și 30 zile. Dacă s'ar fi urmat întocmai, învederat că anul ar fi devenit de (31×6 și 30×6=) 366 zile, așadér cu 1 zi mai lung decum trebuie. Acastă zi s'a luat din luna ultimă, din Februarie, care și așa trecea de luna nenorocirei, fiind dedicată servitului morților. Cu chipul acesta Februarie a primit 29 în loc de 30 zile. A șesa era lună ôrecom imperială, dedicată marelui August. Deci nu îngăduia scurtare. Luna a cincia nu se putea nici ea scurta, una fiind-că era dedicată lui Iuliu Cesar, alta fiind-că și așa avea să numere 31 zile. De dragul lui August deci s'a dretas lui Februarie încă 1 zi, rămânând astfel cu 28 zile. Excepție fac anii viseoși.

(„Fôia ped.”)

Cum trăsese împêratul Turciei.

Un scriitor turec, publică în *diarul „Contemporary Review”* un articol foarte interesant despre modul de viață al Sultanelui. Mai ales acum, cu multele răscolite și turburări din Turcia, bietul Sultan *Abdul Hamid* e foarte inspăimântat. El are în palatul său împêrătesc, în harem și în celelalte castele ale sale vre-o 50 de odăi de lucru numai pentru el. Nici odată nu scie nimeni, în care odaia se află, ba adese-ori chiar pe furiș trece prin anumite uși secrete dintr'un castel într'altul, așa ca să nu pôtă scie nimeni dinainte, că unde se află. Odaile tôte sunt pazite în modul cel mai strejnic din partea gardei palatului.

Nici aceea nu pôte scie nimeni dinainte, că în care dintre numeroșele odăi de dormit va dormi Sultantul. Fia-care dintre acestea odăi e proveșută cu uși de fier și au diferite locuri ascunse. Peste noapte doi câni mari, ca nișce uriași străjuiesc la ușa odăii, în care dorme Sultantul.

Se vede așa-déră, că nici traiul împêraților nu e tocmai așa de ferocit, cum și-l închipuiesc ômenii.

Țiganul tot ca el.

Un Țigan fû acusat, că a furat un purcel, și legat de geandarmii a fost dus la judecată.

Cum intră pe ușă, îl întrebă:

— Mèi Țigane, al cui e purcelul dela tine?

— Al meu, Măriata, dice Țiganul.
— Poți tu jura pe această? — întrebă judecătorul, arătându-i crucea.
— Să fiu întreg al dracului, că purcelul e al meu.

— Nu așa, Țigane, — dice judecătorul — să dici după mine. — Bine Măriata, voui dice.

— Serie cântelistule ce dice Țiganul.
— Serie cântelistule ce dice Țiganul.
— Tac! Țigane!
— Tac! Țigane!
— Ți ce îți voui dice eu!
— Ți ce îți voui dice eu!
— Tac! mișelule!
— Tac! mișelule!
— Porcule!
— Porcule!
— Du-te dracului afară!
Atunci Țiganul o și luă la picior, strigând: — Du-te dracului afară!

Ungurul înțelept.

Un Ungur mergend la Viena a intrat la un fotograf și-i ceru să facă chipul tatălui său, care însă murise.

Fotografii îi dice:
— Dèr bine, cum să fac eu chipul părintelui d-tale, când el nu este de față și eu nu-l cunosc?

— Ei, ce vorbă, teremtette, — dice Ungurul — dèr cine nu cunosc pe tatăl meu? fost el cu mustețe mari și avut oisime cu pintenii și nădragii strimți; așa face d-ta la el.

Fotografii se învoi și îi dice Ungurului să vină peste câteva zile, èr până atunci îi făcô chipul unui Ungur, cu mustețe, cu pintenii și nădragii strimți, care însă firesce nu sêmăna cu tatăl Ungurului.

Ungurul nostru privi lung chipul, èr în urmă dice:

— Hm, bine, dèr më mir, cât de tare schimbat sêracul tata, deși murit numai de două săptămâne.

Cãlendarul săptămânei.

IANUAR. are 31 zile. GERAR.

Zilele	Cãlend. Iul. v.	Cãlend. Gregor.
Dum.	5 Sf. mr. Teop. T.	17 Anton pust.
Luni	6 † Bot. D-lui Chr.	18 S. m. Prisca
Marti	7 † Prof. Ioan Bot.	19 Sara
Mer.	8 Georg. și Dom.	20 Fabr. și Seb.
Joi	9 Sf. mart. Poliet	21 M. Agnesia
Vin.	10 Pâr. Grig. Ep.	22 M. Vicențiu
Sâmb.	11 C. Pâr. Theod.	23 Logod. Mariei

Cursul pietei Brașov.

Din 16 Ianuarie 1897.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vënd.	9.50
Argint român.	Cump.	9.43	Vënd.	9.46 1/2
Napoleon-d'or	Cump.	9.50	Vënd.	9.53
Galbeni	Cump.	5.61	Vënd.	5.65
Țăbule rusesce	Cump.	126.--	Vënd.	—
Mărci germane	Cump.	—	Vënd.	—
Lire turoesco	Cump.	—	Vënd.	—
Scris. tunc. Albina 5%		100.70	Vënd.	101.75

putredescă, atunci grierul mai pe urmă se desface și iese câte-o bucățică afară. Dèr atunci urechea se umflă, còce și o materiă urită începe a curge dintr'ênsa¹⁾.

Ung o petecuță cu cêră galbenă asemenea cât se pôte de curată. Iau apoi un fus și învêlind petecuța pe lângă dânsul fac din ea un feliu de buciom, care se numesce *fofază*. Bagă după această capêtul cel îngust al fofezei în urechea cu grierul, èr pe cel mai larg l' aprind. Prințend fofaza a arde și fumul dintr'ênsa a intra în urechiă, grierul, neputend răbda fumul, ori iese el afară, ori se înădușă.

Neajutând mijlòcele câte s'au înșirat până aicea, cel ce l'a intrat grierul în urechi trebuie să postescă nouș zile, și atunci iese singur de bună voe sêu se dă mai lesne scos²⁾.

Deși *Grierul-de-casă*, după cum am arătat mai sus, e priincios casei, în care trăsese și, dacă nu e zidărit, nu face nimêri nimica, și deși el după vre-o câțiva ani părăsesce singur casa, în care s'a în-

¹⁾ Cred. Rom. din Tereblecea, dict. de Ana Nimegean.

²⁾ Cred. și dat. Rom. din Securiceni, sat în distr. Sucevei, dict. de Sofronia Gușet.

cuibat, totuși ômenii caută tôte chipurile și mijlòcele cum s'ar putè cât mai de grabă și mai lesne cotorosi de dânsul, parte pentru-că el cu cât se înmulțesce mai tare cu atâta se face mai supêrăcios și mai nesuferit, parte din cauza fîrîritului său în timp de noște, când ar voi cei din casă să dormă și să se odihnescă mai bine, și parte pentru-că, fiind zidărit și sêu unul dintre dânsii omorit, nu numai că ceialalți, revoltându-se se fac și mai nesuferiți, ci li se bagă și prin urechi, și prin această devin chiar periculoși.

Mijlòcele, cari le întrebuinteză Români din Bucovina spre scòtarea și depărtarea grierilor din casă sunt felurite.

Ètă vre-o câte-va și dintre acestea!

Dacă se rade lut din vatra focului și scoțendu-se afară se duce și se aruncă în lutăria din care se crede că s'a scos și adus, rostindu-se cuvintele:

Eu n'aduc lutu 'napoi
Ci grierii dela noi,

atunci toți grieruşii părăsesc casa și se întorc înapoi în lutăria, de unde au venit sêu au fost aduși³⁾.

³⁾ Din Mihoveni, dict. de Pelagia Strachina.

Dacă se stropesce casa Luni dimineța înainte de ce răsare sòrele cu apa ce a rămas de Duminecă și se mătură îndêrpt, èr stropirea și măturarea această se repetesce de trei ori, adecă la începutul celorlalte două săptămâni ce urmèză;⁴⁾ sêu dacă se stropesce casa, și mai ales părțile acelea unde se țin mai cu sêmă grierii, cu apa în care s'a scaldat un mort, atunci toți grierii fug afară și se duc pe la alte case⁵⁾.

Dacă se aduce o copită de cal mort și se pune în locul acela, unde se scie, că sunt mai mulți grieri și unde cântă mai tare, dicându-se: „Cum fuge calul de repede, așa să fugiți și voi din casă!”

Dacă îi scot de unde sunt și-i mătură când e luna spre sfîrșit, cu o mătură părăsită rostind cuvintele:

Cum s'a părăsit mătura,
Așa părăsiți-vè și voi;
Și cum s'a sfîrșit luna,
Așa sfîrșiți-vè și voi!

Apoi luându-i și ducându-i în drum

⁴⁾ Din Udesei, sat în distr. Sucevii, dict. de Marghiola Cimpoies.

⁵⁾ Din Băncescu, sat în distr. Siretului, com. de Băncescu, stud. gimn.

ii aruncă dimpreună cu mătura cea părăsită dicend:

„Duceți-vè de aici într'acolo de unde ați venit!”¹⁾.

Dacă se prinde un *Grier-de-câmp* și aducându-se viu acasă l' se dă drumul între cei de casă, atunci cei de casă cum îl vèd fug de dânsul care în cotro apucă, pentru-că cel de câmp îi omôră și-i mănâncă pe toți astfel, că după vre-o 2—4 zile nu se mai vede nici nu se mai aude nici unul. Èr după ce *grierul de câmp* i-a omorit și mâncat pe toți până ce-a rămas numai singur, atunci fuge și el din casă²⁾.

Dacă gospodina din casă sêu și altul cine-va ia o bucățică de mămăligă și împlântând mai mulți grieri de casă într'ênsa o duce în drum și svirlindu-o acolo dimpreună cu grierii dice:

Duceți-vè la Sucéva
La iarmaroc

¹⁾ Dat. Rom. din Pătrăuț pe Sucéva, dict. de Ioana Grămadă și Maria Turturean.

²⁾ Datina și credința mai tuturor Românilor din Bucovina.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 15 Ianuarie st. n. 1897.

Table with columns: Măsura seu greutatea, Calitatea, Valuta austr. (fi. cr.). Lists various grain types like Grâu cel mai frumos, Grâu mijlociu, etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 14 Ianuarie n. 1897.

Table with columns: Sămînțe, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilgr. (dela până). Lists various seeds like Grâu Bănățenesc, Orz, etc.

Bursa de București

din 14 Ianuarie n. 1897.

Table with columns: Valori, Do-banda, Scad. cup., Cu banf gata. Lists various financial instruments and bonds.

SCOMPTUR I:

Table with columns: Banca naț. a Rom., Paris, Avansuri pe efecte, etc.

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Ianuarie 1897.

Table with columns: Renta ung. de aur, Renta de corone ung., Impr. căil. fer. ung., etc.

Cursul losurilor private

din 14 Ianuarie 1897

Table with columns: Basilia, Credit, Clary 40 fl. m. c., etc.

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 12 Ianuarie de 4801 capete, la 13 Ian. au intrat 314 capete și au eșit 163 capete...

Se notază marfa: ungrurească veche grea dela —52 cr. până la —53 cr. ungrurească tineră grea dela — cr., până la — cr. de mijloc dela —49 cr. până la —50 cr. ușoară dela —47 cr. până la —48 cr.

Domnii abonenți, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul, să binevoiescă a-l reînnoi neamănat, ca să nu li-se întrerupă regulata espedare a ziarului.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 7325—1896

PUBLICAȚIUNE

Peutru prezentarea fasiunilor de dare după câștig clasa III și IV după interese de capitale, precum și după capitale pasive.

a) Cu privire la darea de câștig clasa III.

Spre scopul de a măsura darea de câștig cl. III pe anul 1897, se fac atente toate acele partide, cari exerciază vr'un negoț seu întreprindere supusă dărei, cu deosebire toți neguțătorii, meseriașii, cari au în serviciul lor ajutore seu calfe, medici, advocați, ingineri, anteprenori de zidiri și alte afaceri, cari pe periodul anilor 1897, 1898, 1899 n'au fost supuși dărei, se provocă ca să-și ia în primire imediat blanchetele de fasiune, dela oficiul de dare orășesc.

nesc, pentru a documenta câștigul. Aceste blanchete provădute cu fasiunea recerută în totă regula pentru darea de câștig clasa III sunt a se preda cel mult până în 20 Ianuarie 1897 st. n. la oficiul de dare orășesc.

b) Cu privire la darea de câștig clasa IV.

La care sunt supuși a o plăti toate acele partide, cari au un salariu fix, pensie, comunele publice, cari posed rente, bisericile, societățile și amployații privați, mai departe: dirigenții afacerilor, administratori, contabilii, casieri etc. al căror salariu se ridică peste 40 fl. lunar, se provocă prin această să-și ridice blanchetele dela oficiu de dare orășesc și provădute cu fasiunea recerută în totă regula a-le presenta oficiului de dare cel mult până la 31 Ianuarie n. 1897.

c) Cu privire la darea după interese de capitale și rente.

Sunt provocate acele partide, cari iau dobândă după capitale, ce le-au împrumutat, a-și lua blanchetele respective pentru fasiunea dărei, fără întârziere, dela oficiu de dare, și după îndrumarea acestuia au să le scrie și cel mult până la 20 Ianuarie să-și le predea oficiului de dare. Asemenea și persoanele, cari au venituri de rente, cum și acei proprietari de mori și piue, cari au dat în arândă mōra, ori piua, sunt îndatorati a inscrie în blanchetele respective arenda ce o primesc.

d) Cu privire la fasiunea capitalor pasive.

Proprietarii de case și de moșie ale căror realități sunt încărcate cu datorii, au a-și lua asemenea respectivele blanchete și, scrise cu datele necesare, a-le presenta oficiului de dare orășesc cel mult până în 31 Ianuarie 1897, contra unei adeverințe de primire.

După 31 Ianuarie 1897, până în 15 Februarie 1897, blanchetele de fasiune pentru capitale în sarcina realităților, au a se preda la oficiu de dare orășesc însoțite c'o petiție prin care se motivază în mod demn de creșut cauza întârzierii cu predarea formularelor de blanchete la timpul prescriș. Blanchetele cu fasiunile de datorii pe imobile, ce se vor presenta după 15 Februarie 1897, nu se vor lua de lo în consideratiă.

Brașov, în 31 dec. 1897.

574,2—3 Oficiul de dare orășesc.

Orî în alt loc, Unde este iarmaroc!³).

Dacă femeia de casă ia Sâmbătă dimineața înainte de răsăritul sōrelui melesteul (culeșeriul) cu care se mestecă mămăliga și ducându-se cu dēnsul la lemnariu seu trunchiu, adecă locul unde se tae lemnele, și acolo il rade de mămăligă⁴).

Dacă femeia de casă, care a copt pâne, mălaiu seu plăcinte în cuptor, lasă covata, strachina, lopata și cociorva, mai pe scurt toate lucrurile, cari le-a întrebuițat la frământarea și cōcerea pâinei, nespălate. Țr după aceea, puindu-le pe tōte în covată și tărăindu-le pe jos așa, ca nimene să n'o vadă, până în mijlocul drumului, rostesc cuvintele următore de mai multe-orî după olaltă:

Puii mamii roșiori, Toți pe ușă ducători, Veniți unul câte unul Să nu rămâneți nici unul; Veniți în ruptul capului

³) Din Pătrăuțul pe Suceava, dict. de Maria Turturean.

⁴) Dat. Rom. din Broscăuțul-vechiu, dict. de Il. Bahriu.

Până 'n mijlocul drumului, Acolo să locuiți, Acolo să trăiți, Inapoi să nu veniți. Acolo să stați, Acolo să cântați, Inapoi să nu vă 'nturnați. Că eu acolo vă duc De beut și de măncați!⁵)

Dacă se vede, din întēmplare, un grier alergând ziua prin casă și, stupindu-se, 'i se dice:

Nu ț-i rușine-obrazului S'alergi ziua mare prin casă! Amu te-am vėđut aici Amu să mi te și duc, Ca mai mult să nu te vėd!

Atunci nu numai grierul cel stupit, ci și ceialalți se rușineză și se depărtēză din casă⁶).

Dacă unul dintre căseni se pune într'o ȓi de sec anume când e lună nouă seu

⁵) Dat. Rom. din Șcheia, com. de Ioan Berariu.

⁶) Dat. Rom. din Broscăuțul-vechiu, și a celor din Măzănăesc, sat în distr. Gurei-Homorului.

Craiu-nou, la ferestă în casă, Țr altul ieșind afară 'l intrēbă:

Ce faceți voi în casă?

Și el rēspunde:

— Ce să facem,

Ia ședem!

Cel de-afară:

— Da grierii ce fac?

Cel din casă:

— Ce să facă?

S'au dus unul câte unul,

Până n'au rēmas nici unul!⁷).

Sēu așa:

Craiu-nou în astă sară!

— Să iēsă grierii afară!

Noi ce-om cina 'n astă sară?

— Ce-a da Domnul Dumnezeu!

DȚr grierii ce-or cina?

— Ia s'or mănca

Tot unul câte unul,

Păn' n'a rēmana nici unul!⁸).

Sēu:

Craiu-nou în țēră!

— Grierii din cas' afară!

⁷) Dat. Rom. din Poieni, sat în distr. Siretiului, com. de Dim. Furtună, stud. gim. ⁸) Dat. Rom. din Bălăcēna, dict. de Ileana Ureche.

DȚc'or eși ce-or mănca?

— S'or mănca

Tot unul câte unul

Păn' n'a rēmanē nici unul!⁹).

Sēu:

Craiu-nou în țēră!

Ieșiți grieruși afară,

Că pâne și sare

V'oiu da de măncare

DȚcă 'n casa mea

Mai nu-ți călea

Și 'ntr'ēnsa nu veți cānta!¹).

DȚcă se ia apă fierbinte seu uncrop și turnându-se în borta seu în locul acela unde se află mai mulți grieri, se rostesc următorele cuvinte:

Grieruș amețitor

Ieși afară din cuptor,

C'afară de nu-i eși

Cu uncrop că te-oiu stropi

Și de ȓile te-oiu gāti!²).

(Va urma).

S. Fl. Marian.

⁹) Dat. Rom. din Șcheia, com. de Petru Moldovan stud. gimn.

¹) Dat. Rom. din Securiceni, dict. de Sofr. Gușet.

²) Dat. Rom. din Tereblecea, dict. de Ana Nimegean.

Convocare.

Subscriitorii acțiilor institutului de credit și de economii „Zlagneana” societate pe acții în Zlatna se invită prin acesta în virtutea §-ului 154 al legii comerciale la adunarea generală constituantă care se va ține în Zlatna Sâmbătă la 27 Martie n. 1897 înainte de amiază la 10 ore în localul școlii gr. or.

OBIECTELE:

1. Raportul fondatorilor.
2. Constatarea subscrierii capitalului social.
3. Stabilirea statutelor societății.
4. Constituirea societății cu capital social 100.000 corone (50.000 florini v. a.).
5. Alegerea comitetului de supraveghere.
6. Descărcarea fondurilor de responsabilitate normată în §. 152 al legii comerciale.

În sensul §-ului 155 al legii comerciale făcând acție subscrișă de un vot, mai mult de 10 voturi însă nime nu poate exercita, iar subscriitorii pot participa la adunare sau în persoană sau prin plenipotențiar.

Din ședința fondatorilor societății pe acții.

„Zlagneana” ținută la Zlatna la 12 Decembrie 1896.

George Visia, Emmanuel Beșă, președinte. notar.

Nr. 19,468—1896.

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant de concipist magistratual cu lătă anuală de 600 fl. și 100 fl. bani de locuință și cu quinzenaliile statutarice; mai departe pentru ocuparea postului vacant de practicant de concept magistratual cu lătă anuală de 500 fl., 100 fl. bani de locuință și quinzenaliile statutarice, se scrie prin această concurs.

Reflecții asupra unuia din aceste posturi au ca sursă documente purtarea morală, cunoșterea celor 3 limbi ale patriei, după aceea, prin absolutiv, că au absolvat studiile juridice de stat și judiciare și în cazul când nu vor fi în stare să producă testimoniul asupra examenului de stat politic-administrativ, să se declinze în petițiune, că acest examen îl vor depune în decursul unui an.

Referitorile petițiilor au de-a se așterne până în 25 Ianuarie a. c. la 1 oră după prânz acestui magistrat.

Brașov, 1 Ianuarie 1897.

1054,2—2 Magistratul crășenesc.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscribe, administrațiunii. În cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

FARMACIA

cu o daravere de 14,000, într'un oraș mai mare din Transilvania, cu o fabrică de sodă este a se vinde pe lângă condițiuni favorabile. Se poate preda imediat.

Informațiuni detaliate la Administrațiunea toii noastre.

1—5.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetă al D-nului I. Sabădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plănci cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vênêt, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se execută prompt și ieftin, iar asupra-mi și transporturi de morți în străinătate.

În fine recomand și biroul meu mijlocitor procedând cu cunoscutele și plăcutul.

La casuri de morțe a se adresa la

1—*

E. Tutsek.

Ajutor grabnic și sigur

pentru

SUPERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuiri bune este deja pretutindene cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se dovedește ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire a cărei de stomach, lipsa de apetit, rigălei, congestiunilor, haemoroidelor etc. etc. În urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un singur și dovedit medicament de casă popular.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, faceți pe fiecare atenție, că făcând sticla cu Dr. Rosa's Lebens-Balsam, care singură numai de mine este preparată după receta originală, este învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3 în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari sunt provădate cu alăturata marcă a fabricii luată sub scutul legal.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se poate procura numai în Depositul principal al producătorului **B. Fragner,**

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.

În Budapesta: la farmacia I. von Türk.

Tote farmaciile din Brașov, precum și toate farmaciile mai mari din monarchia Austro-ungară au depositul din acest balsam de viață.

Totul de acolo se poate avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Frager Universal-Hausalbe)

un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscut în contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umflăturilor.

Acosta se întrebunțază cu succes sigur la inflamațiuni, la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelor cu ocazia nea tuțerării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroi, carbuncule; copturi la unghie, la panariții ulceratiuni la degete, la întăriri, umflături, tumorea glandulelor li natică, lipume etc. — Tote inflamațiuni, umflături, întăriri se vindecă în timpul cel mai scurt; la casuri tuse, unde s'a format deja puroiul, absorbă baba și o vindecă în timpul cel mai scurt fără dureri.

În cutiøre á 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-ore-ce alifa de casă universală de Praga se imităză foarte des, faceți pe fă-cine atenție, ca singură numai la mine se prepară după receta originală. Acosta este nu-mai atunci veritabilă, decât cutiøre de din me-atu galbină, în cari se pune, sunt înfășurate în hârtia roșă pe care se află tipărită în 9 limbi esplicațiunea cum se întrebunțeze, împachetate și în cartone vinete, — cari sunt provădate cu marca fabricii de mai sus.

Balsam pentru auđ.

(Gehör-Balsam)

Celu mai probat și prin multe încercări cel mai temeinic medicament pentru vindecarea auđului greu și spre redobândirea auđului perdut. **1 Flacon 1 fl.**

Tipografia de Typuri
Cauciuc orig. American cum și Stampiglii și sigile comandați direct la fabricant

Stampiglien- und Typen-Fabrik
Wien, Stadt, Adlergasse 14.

Tipografia de Typuri cu utensiile pentru tipărituri se potrivește și pentru cadourile de anul nou.

m. 80 Typuri fl. 1.20	m. 130 Typuri fl. 2.--
" 100 " " 2.50	" 225 " " 3.--
" 315 " " 3.75	" 890 " " 4.50

Perițe cu vopseli mărimea:
6 x 4—30 cr. 9 1/2 x 5—40 cr.
11 x 7—60 cr. 16 x 8—90 cr.

ce nu convine se primesce retour.

Prețurile en gros gratis și franco.

Se caută agenți.

1128,6—10

Mașini de cusut Wertheim
cu împunsătură dublă.
Cadou potrivit de Crăciun
fabricat german de clasa primă.

Pentru casă și meseriași liferez loco Viena în tota monarchia Austro-Ungară.

Mașină de picior braț înalt.	fl. 35.50
Mașină de mână braț înalt.	fl. 31.50
Mașini cu corăbante rotunde.	fl. 49.—

Timp de probă 30 zile. Garanție 5 ani.

Ori ce mașină, care în durată de 30 zile nu se va dovedi de bună, o primesc înderăt pe spesele mele.

Prețul curant și mostre cuate stau la dispoziția

Casa de export Mașini de cusut
Louis Strauss,
firma protocolată la tribunal comer.

Liferantul reuniunii a amploiaților de stat.

Wiena, IV., Margarethenstrasse
„Nr. 12 b/e.” 1128,1—5.

O specialitate naturală neprețuibilă
este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA” de Bodok,
care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratōre etc.

Borviz de primul rang
care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretenșiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în Sibiu, Sighișora și în Alba-Julia: la D-l I. B. Misselbacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Oreștie: la Németh János.

Cu totă stima:
Administrațiunea isvorului
„MATILDA.”
JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

1025,49—100